

Juristen die schreven en bleven

JURISTEN DIE SCHREVEN EN BLEVEN

Nederlandstalige rechtsgeleerde klassiekers

Onder redactie van:

Georges MARTYN, Louis BERKVENs en Paul BROOD

Stichting tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandse Recht
Uitgeverij Verloren, Hilversum 2020

Deze tevens als boek verschijnende aflevering van *Pro Memorie* is uitgegeven met financiële steun van het Gents Instituut voor Rechtsgeschiedenis en de Stichting Mr. Joseph Winkel Studiefonds Rechtsgeschiedenis.

Op het omslag: 'Consultatie in het kantoor van de advocaat, gravure uit Joos de Damhouder, *Practycke in civiele saecken*, 's-Gravenhage, 1625, 55. Particuliere collectie.

ISBN 978 90 8704 848 8

ISSN 1566-7146

© 2020 Uitgeverij Verloren, Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum

www.verloren.nl

Omslagontwerp: @@@

Typografie: Rombus, Hilversum

Druk: Wilco, Amersfoort

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

WOORD VOORAF

In 1999 verscheen de eerste aflevering van *Pro Memorie. Bijdragen tot de rechtsgeschiedenis der Nederlanden*, een initiatief van wijlen Theo Veen (Universiteit van Amsterdam). Het nieuwe Nederlands-Vlaamse tijdschrift volgde *Verslagen en Mededelingen* van de Stichting Oud-Vaderlands Recht (OVR) op, dat de respectabele leeftijd van 120 jaar had bereikt. In 2019 blies de redactie dus op haar beurt twintig kaarsjes uit. Na Theo Veen werd Sjoerd Faber hoofdredacteur. Zij werden bijgestaan door redactiesecretarissen Chris Coppens en Gretha Donker. Sinds 2009 leiden Louis Berkvens en Georges Martyn de halfjaarlijkse redactievergaderingen afwisselend in Vlaanderen en Nederland als respectievelijk ‘voorzitter Nederland’ en ‘voorzitter Vlaanderen’. Paul Brood vervolledigt als secretaris de kernredactie. Met het huidige bijzondere nummer sluit dit driemanschap twee statutaire mandaten van vijf jaren af.

Naar aanleiding van eerdere lustra verschenen bijzondere nummers in 2004 (de interviewbundel *Prominenten kijken om. Achttien rechtsgeleerden uit de Lage Landen over leven, werk en recht*), 2009 (de handelingen van het congres *Geschiedenis van de advocatuur in de Lage Landen*) en 2014 (de rechtsiconologische verzameling *Rechtsgeschiedenis verbeeld*). Het vierde lustrum wordt feestelijk afgesloten met een ‘canon’ over de belangrijkste rechtsgeleerde boeken uit het Nederlandse taalgebied. Het thema sluit perfect aan bij de doelstellingen van de Stichting OVR. Naast *Pro Memorie* heeft OVR de afgelopen jaren overigens ook via de handige reeks procesgidsen verder bijgedragen aan de studie van het oudvaderlandse recht.

De redactie van *Pro Memorie* en de Stichting OVR dragen de collegialiteit en samenwerking tussen Noord en Zuid hoog in het vaandel. In dit kader is in academiejaar 2018-2019 de eerste OVR Wisselleerstoel ingesteld. Dr. Michael Milo van de Universiteit Utrecht verbleef een maand aan het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent en kreeg er de Penning Oudvaderlands Recht overhandigd. *Collegae proximi* waren professor Rik Opsommer en dr. Sebastiaan Vandenbogaerde. De wisselleerstoel zal tweejaarlijks bezet worden, de volgende dus in academiejaar 2020-2021. Nederlandse rechtshistorici kunnen deze keer kandidaten uit België voordragen voor een onderzoeksverblijf in Nederland. Voordrachten zijn welkom bij de redactiesecretaris.

Zowel voor de wisselleerstoel als voor het huidige bijzonder nummer kon Stichting OVR rekenen op een bijzonder geapprecieerde steun vanwege het Stichting Mr. Joseph Winkel Studiefonds Rechtsgeschiedenis. Stichting OVR en de voltallige redactie van *Pro Memorie* danken hiervoor van ganser harte het bestuur van het fonds.

Ten slotte een blik op de toekomst. Tijdens de afgelopen herfstvergadering heeft de redactie dr. Bram van Hofstraeten, bijzonder hoogleraar rechtsgeschiedenis van de Limburgse territoria in Maastricht, als nieuwe voorzitter verkozen. Paul Brood blijft secretaris. De uittredende kernredactie wenst de nieuwe leiding een behouden vaart. *Ad multos annos!*

Louis Berkvens
Georges Martyn
Paul Brood